
Bilaga 3 Vattentjänstplan

Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning

2024-03-07

Inledning

I enlighet med 6 kap miljöbalken (MB) skall en kommun som upprättar eller ändrar en plan som krävs i lag undersöka om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om en betydande miljöpåverkan kan antas skall en strategisk miljöbedömning, innehållande en miljökonsekvensbeskrivning, göras. Detta dokument beskriver hur undersökningen har gått till samt redovisar de bedömningar som gjorts samt dess motivering.

Slutsatsen i undersökningen är att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning därmed inte behöver genomföras.

Sammanfattning av vattentjänstplanen

Tjörns kommuns vattentjänstplan innehåller i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) §6 b och c:

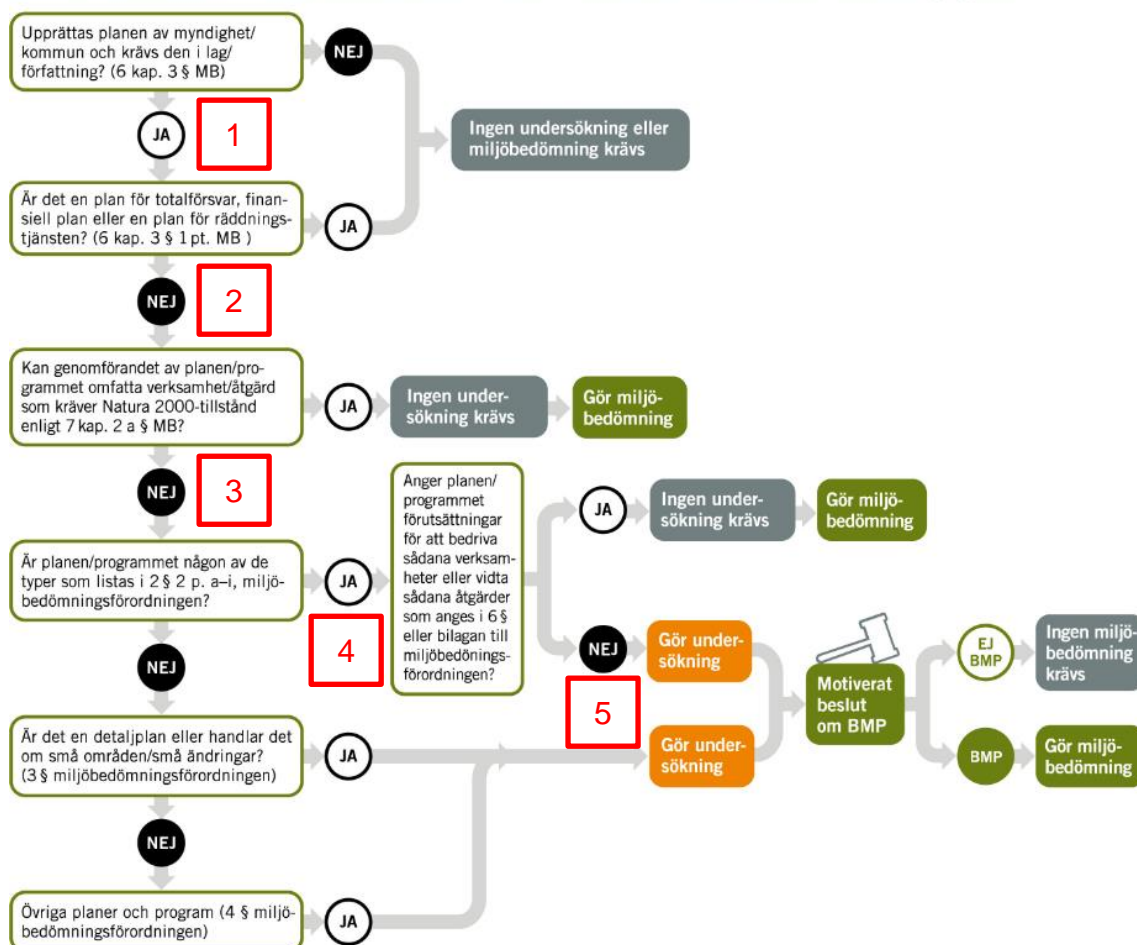
- Kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behov av allmänna vattentjänster inom samt utanför befintligt verksamhetsområde
- Risker och åtgärdsförslag för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall

Åtgärderna i vattentjänstplanen anger vad som behöver göras men fastslår inte hur, det vill säga teknisk lösning eller eventuellt markanspråk. Det utreds vidare i respektive projekt.

Processbeskrivning

Figuren nedan är hämtad från Naturvårdsverkets handledning för strategiska miljöbedömningar. Den röda numreringen i figuren representerar de bedömningar som gjorts och redovisas nedan i respektive steg.

STRATEGISK MILJOBEDOMNING – behöver en undersökning göras?

Bedömning steg 1

I 6 kap. 3 § MB beskrivs förutsättningarna för när en strategisk miljöbedömning skall göras.

3 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Bedömning steg 1: Vattentjänstplanen faller under sådana planer som anges i 3 § för vilka miljöbedömning ska göras om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vattentjänstplanen är reglerad i LAV och tas fram av kommunen.

Bedömning steg 2

I andra stycket av 3 § beskrivs undantag för när en strategisk miljöbedömning inte behöver utföras.

Skyldigheten gäller inte

- 1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten, och*
- 2. finansiella eller budgetära planer och program.*

Lag (2017:955).

Bedömning steg 2: Vattentjänstplanen omfattas inte av undantagen som anges i 3 §, dvs det är inte en plan för totalförsvaret, en finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten

Bedömning steg 3

Enligt 2 § MBF (2017:966) skall en betydande miljöpåverkan antas om verksamhet eller åtgärd kräver tillstånd enligt 7 kap 28 a § MB.

2 § En betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om

- 1. genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, eller*

I 7 kap 28 a § MB regleras tillstånd för åtgärder i så kallade Natura 2000-områden.

28 a § Tillstånd krävs för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 27 § första stycket 1 eller 2.

Under genomförandet av planen förväntas anläggning av ledningar genom Natura 2000-området Sundsby (för anslutning till VA-utbyggnadsområdet Skåpesund). För att tillstånd ska krävas krävs dock att miljön kan påverkas på ett betydande sätt. Anläggningen av ledningar bedöms ske under en relativt kort sträcka samt i anslutning till redan ianspråktaget område (väg 160) varmed bedömningen görs att miljön inte kan påverkas på ett betydande sätt.

Bedömning steg 3: Genomförandet av vattentjänstplanen bedöms inte komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap 28 a § MB.

Bedömning steg 4

Enligt fortsättningen på 2 § MBF (2017:966) kan en betydande miljöpåverkan antas vid ytterligare villkor.

- 2 § *En betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om*
- 2. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till denna förordning och är*
- a) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 8 § miljöbalken,*
  - b) en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614),*
  - c) en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),*
  - d) en regionplan enligt 7 kap. plan- och bygglagen,*
  - e) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,*
  - f) en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,*
  - g) en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400),*
  - h) en plan för moderna miljövillkor enligt 11 kap. 28 § miljöbalken, eller*
  - i) en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, **vattenförvaltning**, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning. Förordning (2020:694).*

Bedömning steg 4: Vattentjänstplanen bedöms falla under de planer som tas upp under "i)".

Bedömning steg 5

Enligt steg 4 bedöms planen falla in under de planer som nämns i 2 § MBF (2017:966). I nästa steg skall då bedömningen göras om planen bedöms ange förutsättningar för att bedriva vissa typer av verksamheter eller åtgärder.

- 2 § *En betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om*
- 2. planen, programmet eller ändringen **anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till denna förordning** och är*

I 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) listas verksamheter som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. T.ex. listas verksamheter som är tillståndspliktiga enligt 28 kap. 1 § eller 2 § miljöprövningsförordningen (2013:251):

- *större avloppsreningsverk som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar minst 2 000 personekvivalenter*
- *har en avloppsreningsanläggning med en anslutning av 2 000 personer eller fler.*

-
- *vattenöverledning av mer än fem procent av normal lågvattenmängd i något av de berörda områdena*

Vidare omfattas vissa sådana mer omfattande verksamheter som omfattas av krav på regeringens tillåtlighetsprövning. Av dessa är följande potentiellt aktuella (17 kap. 4 a § MB):

13. vattenregleringar varigenom ett vattenmagasin av minst 100 miljoner kubikmeter under året eller tio miljoner kubikmeter under veckan ska utnyttjas,

14. vattenöverledningar eller andra vattenbortledningar från vattendrag eller sjöar med en normal oreglerad lågvattenföring av minst tio kubikmeter i sekunden i bortledningspunkten eller utloppet, om därigenom en sådan mängd vatten tas i anspråk att vattenföringen understiger fyra femtedelar av den normala oreglerade lågvattenföringen,

15. grundvattentäkter för tillgodogörande av en större vattenmängd än 10 000 kubikmeter om dygnet, om inte minst nio tiondelar av det uttagna vattnet återförs till grundvattenmagasinet,

16. andra vattenregleringar, vattenöverledningar och vattenbortledningar än som har angetts förut, om verksamheten avser någon av sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaran, Storsjön i Jämtland eller Siljan och företaget kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag,”

Nedan listas också de infrastrukturprojekt som anges i bilagan till MBF (2017:966):

- 10. Infrastrukturprojekt som avser*
- a) anläggning av industriområden,*
  - b) tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser,*
  - c) byggande av järnvägar, omlastningsstationer eller terminaler för kombinerad trafik,*
  - d) anläggning av flygfält,*
  - e) byggande av vägar, hamnar eller hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar,*
  - f) anläggning av inre vattenvägar eller anläggningar för reglering av vattenflöden,*
  - g) dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk,*
  - h) spårvägar, upphöjda eller underjordiska järnvägar, hängbanor eller liknande banor av speciell typ som endast eller i huvudsak används för passagerartransport,*
  - i) byggande av rörledningar för gas eller olja,*
  - j) anläggning av vattenledningar över långa avstånd,*
  - k) kustanläggningar för att bekämpa erosion eller havsanläggningar i form av vallar, piren, vågbrytare eller andra anläggningar för skydd mot havet eller andra havsanläggningar varigenom kustlinjen kan ändras (andra verksamheter och åtgärder än sådana som avser underhåll eller återuppbyggnad av anläggningar),*
  - l) system för utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, eller*
  - m) anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden.*

Bedömning steg 5: Vattentjänstplanen bedöms inte ange förutsättningar för att bedriva sådana tillståndspliktiga verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller i bilagan till MBF (2017:966).

Omständigheter som påverkar bedömningen av betydande miljöpåverkan är huvudsakligen påverkan från ytterligare utbyggnad av det allmänna verksamhetsområdet för VA. VA-verksamheten innefattar större avloppsreningsverk som nämns i 6 § MBF (2017:966). Vattentjänstplanen medför dock inget behov av eller förutsättning för att utöka tillstånd i redan tillståndsgivna verksamheter eller att bedriva ytterligare tillståndspliktiga verksamheter.

Av de resterande verksamheter och åtgärder som nämns ovan är anläggning av vattenledningar över långa avstånd den punkt som bedöms relevant i förhållandet till vattentjänstplanen. Dock bedöms inte den planerade anläggningen av vattenledning ske över tillräckligt långa avstånd för att innefattas i definitionen.

Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas:

För att utreda om planen antas medföra betydande miljöpåverkan görs en undersökning i enlighet med 6 kap 6 § MB.

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och

2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om sådana omständigheter som avses i första stycket 1. Lag (2017:955).

Om undersökningen visar att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan skall en strategisk miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning tas fram. Undersökningen ska generera ett beslutsunderlag men den bidrar samtidigt till kunskap som kan vara användbar i det fortsatta arbetet med planen samt med miljöbedömningen i de fall en sådan ska göras. Om undersökningen visar att planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver ingen strategisk miljöbedömning göras.

Undersökningen har utgått ifrån 5 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) där det tydliggörs vad undersökningen skall utgå ifrån vid bedömning av om planen eller programmets genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan.

5 § Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

- 1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen
  - a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,*
  - b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,*
  - c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller*
  - d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,**
- 2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,*
- 3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,*
- 4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,*
- 5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,*
- 6. miljöeffekternas omfattning,*
- 7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller*

andra omständigheter,

8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljö kvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och

9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

En lista har upprättats och använts som hjälp i arbetet med bedömningen för att tydliggöra vilka aspekter som särskilt har bedömts i undersökningen.

Övergripande bedömningsområden	Positiv påverkan	Ingen/Neutral påverkan	Negativ påverkan
Globala mål/Agenda 2030	x		
	Vattentjänstplanen ska bidra till att säkerställa kommunens vattentjänster, vilket bidrar till måluppfyllelse av mål 6, "Rent vatten och sanitet för alla" och mål 11 "Hållbara städer och samhällen"		
Nationella miljömål	x		
	Ett antal av de nationella miljömålen bedöms påverkas av planen som "Ingen övergödning", "God bebyggd miljö", "Hav i balans samt levande kust och skärgård", "Grundvatten av god kvalitet" samt "Levande sjöar och vattendrag". Generellt bedöms påverkan vara positiv om än ringa i vissa av målen.		
Översiktsplan		x	
	Ingen direkt påverkan i nuläget, men bebyggelseutveckling som kan påverka behovet av vattentjänster behöver bevakas i det fortsatta arbetet.		
Riksintressen		x	
	VA-utbyggnad till Skåpesund planeras ske inom riksintresse för naturvård Stigfjorden-Halsefjorden samt riksintresse för friluftsliv Södra Bohusläns kust. Påverkan bedöms dock vara liten då anläggningar antas placeras inom eller i anslutning till redan ianspråktaget område.		
Natura 2000	x		
	Recipenter till tre av de utpekade utbyggnadsområdena är Natura 2000-områden. Genom förflyttning av utsläppspunkt till oklassade områden förväntas planens påverkan på riksintressen vara något positiv. Utbyggnad planeras att ske i Natura 2000-område men påverkan bedöms inte vara betydande då anläggningar antas placeras inom eller i anslutning till redan ianspråktaget område.		
Kulturmiljö		x	
	Vattentjänstplanen bedöms inte ha någon påverkan på värdefulla kulturmiljöer.		
Naturmiljö			x
	Utbyggnad planeras att ske inom Stigfjordens naturreservat samt andra, i kommunens naturvårdsprogram, utpekade områden med höga eller unika naturvärden. Påverkan bedöms dock vara liten då		

	anläggningar antas placeras inom eller i anslutning till redan ianspråktaget område.
Sociala värden och rekreation	x Eventuell liten positiv påverkan på sociala värden genom att säkra vattentjänsterna som utgör en viktig grund för ett hållbart och robust samhälle, samt minska påverkan på badplatser. Påverkan bedöms dock vara liten och sekundär och kan därför anses vara försumbar.
Materiella värden	x Ingen direkt påverkan men åtgärder till följd av planen kan skydda tekniska installationer (som har materiella värden) i den allmänna VA-anläggningen. Skyddet medför dock också en kostnad att upprätta. Så påverkan bedöms vara neutral.
Hälsa och säkerhet (människa och miljö)	x Riskerna bedöms minska genom att planen bedöms säkerställa tillgången till dricksvatten samt avledning av avlopp.
Ekosystemtjänster	x Ingen direkt påverkan. Beroende på hur åtgärder genomförs/utformas kan olika ekosystemtjänster bevaras, utvecklas eller försämrats
Vatten (yt- och grundvattenkvalitet)	x Det finns ett uttalat åtgärdsbehov för att komma till rätta med övergödningsproblematiken i flera vattenförekomster. Enskilda avlopp bedöms ha en betydande påverkan. I enlighet med planen kommer påverkan minska genom utbyggnad av den allmänna anläggningen och avledning till mindre känslig recipient. Planen bedöms därmed leda till en förbättrad möjlighet att uppnå MKN för flera av vattenförekomsterna.
Klimat	x En viss ökning av energibehov för pumpning samt utbyggnad av anläggningar i samband med anslutning av områden kan ge ökade utsläpp. Kommunens planerade förnyelseåtgärder förväntas dock minska energibehovet. Utsläppsökning förväntas vara marginell.

Kommunen bedömer att vattentjänstplanen inte antas medföra betydande miljöpåverkan. Kommunens övergripande ställningstagande redovisas i huvudhandlingen med denna bilaga som komplement och underlag till bedömningen. Samrådet gällande undersökningen om huruvida vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ingår således i samrådet av vattentjänstplanen i enlighet med instruktioner från Länsstyrelsen.

Beslut

7 § Myndigheten eller kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Lag (2017:955).

8 § Beslutet om huruvida genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan får inte överklagas särskilt. Lag (2017:955).

Slutgiltigt beslut gällande att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan fattas av kommunfullmäktige i samband med antagandet av planen, då detta ställningstagande kommer ligga som en bilaga till planen vid antagande.